כסלו תשע"ח
גליון
מס' 2

מסמר שיער

כל מה שרציתם לדעת על חשש 'תקרובת עבודה זרה' בפאות נכריות

הדים רבים לגליון הראשון של 'מסמר שיער' ובפרט לתחקיר על התעשייה העולמית של השיער האנושי

בפתח הגליון

הדים רבים

לא צפוי. ממש לא צפוי היה מבול התגובות לגליון הראשון של 'מסמר שיער'. נושא הפאות כל כך 'לא פופולרי' אבל כמו שאתם רואים מייצר הדים.

עבור הקוראים החדשים נביא בקצרה את התחקיר והנתונים מהגליון הקודם בהמשך המאמר אך כרגע נפתח בדברים החמים שקיבלנו "כל הכבוד למסמר שיער שהרימו את הכפפה, עובדי העבודה זרה מקריבים ונותנים את הקדוש והיקר להם - את כל "גאוותם" עבור "אמונתם" - על אחת כמה וכמה שאנו עם סגולה עבדים למלך מלכי המלכים, בורא עולם, שניתן ונקריב ונוציא מאיתנו את "גאוותינו" שציוונו בוראינו להוציא" וכן תגובה נוקבת "לא ברור מה קרה לנו, אנו ציבור היראים האיכותי ביותר, המקפידים על קלה כבחמורה, שומעים שרוב ככל הפוסקים הכריעו שיש צורך בבירור גמור משעת גזיזה ורוב הציבור אפי' לא מברר, לא בודק, לא שואל, וגם מי שכן בודק, שומע בחצי אוזן שיש דעת יחיד להתיר או שהמורה הוראה הטרי בשכונה אמר ש'מי שכבר קנה בדיעבד אפשר להתיר', מפטיר אה 'בטח הכל אינטרסים' וממשיך הלאה, עולם כמנהגו נוהג... הלזה יקרא יראת שמים?? האם כך היינו נוהגים בדברים אחרים שאין לנו בהם נגיעות אישיות? מזעזע!" לא נגענו.

קידוש שם שמים

התקבלו דיווחים על מאות ואלפי נשים שנגד הזרם קיבלו על עצמם להסיר את הפאה משיער טבעי עד שיתברר הנושא לאשורו ובינתיים עברו לשיער סינטטי או למטפחות, אשריכן ואשרי חלקיכן ובזכות זה ישרה עליכן השם יתברך קדושה וטהרה, ויש לזכור לכוון בכל יציאה לרשות הרבים לקיים הפסוק: ''ונקדשתי בתוך...ישראל'' כמש"כ מרן החפץ חיים במשנה ברורה (סימן קכ"ה ס"ק ד') כמו כן שמענו שנערך מעמד שריפת פיאות משיער טבעי בבני ברק ובמודיעין עלית.

ירידה דרסטית במכירות

פאניות רבות מדווחות שלאחרונה ישנה ירידה דרסטית במכירת פאות משיער טבעי מה שמוכיח לנו שאכן הציבור נשמע לגדולי ישראל ולהגיון הפשוט שלא ניתן לפקח כלל על תעשיית השיער האנושי. ולמי שלא קורא עיתונים נספר שסלוני הפאות חתכו את מחירי הפאות משיער טבעי בעשרות אחוזים על מנת לחסל את המלאי כיון שגם הן מבינות שזהו זה, השיער הטבעי הולך לצאת מציבור היראים לדבר ה' עד שלא יהיה פיקוח הדוק.

פסקי הלכה

מאז מכתב הרבנים שפרסם ע"י בית דינו של מרן הגר"נ קרליץ שליט"א והגאון הגדול הרב יהודא סילמן שליט"א שמענו עדויות על כך שגדולי ומאורי הדור שליט"א שמעו את הדברים שקלו ואכן הכריעו שיש לאסור לעת עתה כל שיער שמקורו מבני אדם עד שלא יהיה מעקב משעת גזיזה ועד לרכישה, ראו עמוד אחורי.

סיכום התחקיר

נסכם בקצרה את הנתונים כפי שהובאו מתחקיר דוקומנטרי מיוחד שנערך בחו"ל תחת השם Hair India (בעברית 'שיער הודי'), כמובן נציין שעדיין ניתן להאזין לתחקיר המלא בקו המידע הראשי 03-308-11-84 (שלוחה 2) או לקבל בדואר האלקטרוני חוברת עם כל הנתונים (יש לשלוח מייל לכתובת geulah5776@gmail.com).

השיער האנושי עובר 3 שלבים עיקריים בטרם יגיע אל יצרני הפאות. גזיזה, עיבוד והפצה. נתחיל בשלב הראשון, הגזיזה.

בהודו חיים כ-1.21 מיליארד איש, 85% מתוכם סוגדים ל"הינדו", כמחצית מתוכם נשים -שזה לערך 652 מיליון. בהודו קיימים 28 בתי עבודה זרה (טמפל'ס) מרכזיים בגודל עצום אשר בתוכם מקריבים שער לעבודה זרה.

הבאנו שתהליך 'הקרבת השיער' הינו המוני אך מסודר, מאות ספרים יושבים בטור ארוך על רצפת הבטון מוכנים לגילוח של 'עולי רגל' אשר באים על מנת "לטהר את עצמם" ו"למלא את חובם לאלילים", השיער בעודו מחובר נקשר לקוקו ע"מ שיישמר היטב לאחר הגילוח. בתחילה חלקים גדולים מן השיער נחתכים ולאחר מכן הספרים מגלחים את הראש לגמרי ע"י תער. בממוצע כל אשה מספקת כ-280 גר' של שער.

הבאנו דוגמא של אחד מבתי עבודה זרה בשם: 'טירומל■ אשר בתקופת החגים מגלחים בו כ-85 אלף ראשים מידי יום (!!) ובשאר ימות השנה "רק" 40 אלף ליום.

בשביל כמות כזו יש צורך בלא מעט ספרים שיגלחו את השיער, ואכן, 1,800 ספרים פועלים מידי יום בעונת החג ו"רק" 700 בשאר ימות השנה.

כל ספר מספר 60 עד 70 ראשים במשמרת של 6 שעות. מספרים גרנדיוזיים לכל הדעות.

השלב השני והוא העיבוד. לאחר גזיזת השערות השיער עובר שטיפה באמבטיות ענקיות, סירוק בפסי ברזל מיוחדים, מדידת אורך ומיון לפי גודל, כל מידה באחסון נפרד. כמו כן השיער עובר השרייה בכימיקלים שמטרתם להוציא את הפיגמנטים של הצבע מהשיער לחלוטין בכדי שהשיער יוכל להימכר בתור שער בצבעים שונים (כבלונדי לדוגמא).

השיער עובר תהליך הסרת פיגמנטים ע"מ שיראה וירגיש כמו שער בלונדיני טבעי מבלי להוריד מאיכותו.

השלב השלישי והאחרון הוא הייצוא, הבאנו את דבריו של וינס סילבה (Vince Selva) - יבואן ובעלים של חברה לשיווק שיער אנושי בשם Indo Asian Human Hair INT מקליפורניה – שסין, היצרנית הגדולה ביותר של פאות, קונה את השיער בכמויות אדירות מהמקדשים בהודו בגלל הכמות הבלתי נגמרת והמחיר הסביר שההודים מספקים.

השיער ההודי נכנס למפעלים בסין ועובר תהליך שלם של גמר עיבוד וצביעה כשבסופו של "הייצור" השיער מקבל שלל גוונים או פאות בצורות שונות כשכל סוג מקבל תווית שונה אודות השיער אשר מיוצר "בבלעדיות" במפעלים הסיניים.

לאחר מכן, ממפעלי הענק הפאות מועברות למכולות ומשוגרות לספקים בכל רחבי העולם. והנה לנו פאות חדשות "תוצרת סין" אשר כולן על טהרת ההינדו.

וינס מציין עוד שלמיטב ניסיונו העשיר – למעלה מ-30 שנה בעסקי השיער האנושי - "דעתי המקצועית היא כי 98% מהשיער הנמכר בעולם כולו מקורו במקדשים בהודו".

הררי השיער בטמפל לאחר גזיזתו

מסקנת הדברים שבלתי אפשרי לסמוך על מילה של ספק שפאה נקיה משער הודי, מלבד האפשרות שהספק נותן מידע מוטעה, אין לו עצמו את האפשרות לאתר את מקור השיער בבירור ולעמוד מאחורי מילותיו שזה לא שיער הודי.

ע"פ התחקיר, הדרך היחידה להבטיח ודאות גמורה לגבי מקור השער, היא באמצעות שמירה קפדנית על תהליך יצור הפאה מהחל ועד כלה. דהיינו השגחה תמידית משעת גזיזת השיער מהראש, כיבוסו, ניקיונו, סירוקו ואיגודו, ולאחר מכן על העיבוד, הצביעה, הציפוי סיליקון, האריגה, האיוורור והאריזה. תהליך ארוך בהחלט ולא כדאי מבחינה פיננסית בגלל ההוצאה הכספית הענקית שזה כרוך.

יתכן שיצרני פאות ומשגיחי כשרות שטוענים שהפאות לא מכילות שום שער מהודו כוונותיהם טובות אך מסתבר שהם קרבן ותוצאה של רמאויות של יצרנים וסוחרים ■

דבר העורך

נתקעתם עם סטוק של פאות סינטטיות? פתחתם חנות של מטפחות?

קיבלנו לא מעט שאלות כאלו כשהמכנה המשותף לכולם זה "מה יוצא לכם מזה" ו"האם הכל אינטרסים". אז זהו שבשביל לענות תשובה אמיתית וכנה נצטרך לחשוף בפניכם את ה"מאחורי הקלעים" של הקמת גליון מסמר שיער.

כמו רבים מהעם היהודי, שמענו בתקופה האחרונה שישנה בעיה בשיער הפאות הנכריות העשויות משיער טבעי, וכיון שרכשנו פאות כאילו בשנים האחרונות נאלצנו לבדוק את הנושא לעומקו, וכמו כל יהודי שמתעוררת אצלו שאלה, נכנסנו לפני תלמיד חכם גדול ושטחנו בפניו את הבעיה, הרב הבטיח ללמוד את הנושא מכל ההיבטים.

עברו מספר ימים ואכן חזרנו אל הרב לקבל תשובה ממש לא פשוטה: "אכן יש בעיה בכל השיער הטבעי כיום, אין חנות אחת שיכולה להוכיח במאה אחוז שהשיער שלה לא מהודו, ולא מובן מדוע הציבור כ"כ שאנן בזה הרי בכל תחום אחר בהלכה אנו מקפידים על קוצו של יוד ומחמירים כל היכא שיש ספק ומדוע בזה הציבור לא מחמיר?, במיוחד ששמעתי מאחד מגדולי ישראל שליט"א שגם ללא חשש עבו"ז יש בעיות צניעות קשות בכל פאה עם מראה טבעי עד כדי כך שכיום רק 3% מהפאות עונות על כל גדרי ההלכה" נאנח הרב והוסיף "אכן זה נושא רגיש שהנסיון בו קשה עד מאוד, כאן ה'בעל דבר' נלחם בכל כוחו אפילו על שינוי קטן"

ומה הפתרון לדעת הרב? "לעבור לפאה 100% סינטטית וצנועה וכיוון שגם בפאות האלו מעורב שיער אמיתי כדברי המומחים לכן יש צורך בבדיקת מעבדה (בכל מעבדות השעטנז כמדומה) או לעבור למטפחות צנועות ונהרא נהרא ופשטיה" ענה הרב.

עוד שאלנו א"כ על הצד שיש פה חשש תקרובת עבודה זרה האם ניתן לתקן את העבר, את התקופה שאולי נכשלנו בזה? על כך ענה הרב "תשובה המשקל היא הדבר הטוב ביותר כמש"כ בספרים הקדושים (עי' אורחות צדיקים 'תשובת המשקל' ביתר הרחבה) ובנושא הזה תשובת המשקל היא ליידע את הציבור אודות המכשול החמור שעדיין נכשלים בו גדולים כקטנים"

ואכן, על אף ההוצאות המרובות לקחנו ע"ע כמה אברכים כתשובת המשקל להוציא גיליונות אלו ע"מ שהציבור יראה וישפוט על פי נתונים ברורים והשכל הישר האם אנו נכשלים בספק תקרובת ע"ז מידי רגע ורגע. ונסיים בתקוה שנזכה לראות בקרוב ממש בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

תוכן העניינים

עדכונים שוטפים
מערכת...1
הראיון והתגובות
הרב י. פיש שליט"א 2
מז"מ הלכתי
הגר"מ שטרנבוך שליט"א 3
טענות נפוצות
פסקי הלכה...4

לקבלת העלון בדוא"ל, תרומות והערות שלחו מייל: MsamerSehar@gmail.com או שלחו פקס: 077-31-800-41

בגליון הקודם הבאנו את הראיון הנדיר עם הרב אברהם שלזינגר מנהל ההשגחה על הפאות מטעם הגאון הגדול הרב מרדכי גרוס שליט"א, הפעם נבדוק את הדברים לעומק ונציג את התמיהות הרבות אחת לאחת.

א. הנה ידוע לנו שמרן הגרי"ש אלישיב הורה שבכל מקרה של ספק תקרובת עבו"ז יש לאסור, ועל מנת להתיר שימוש בשערות מבני אדם חייבים בירור גמור וכמו שהרב שלזינגר אומר במפורש לרב פיש שליט"א לאורך כל השיחה, ואם כן השאלה עולה מיד, האם במדגם יש בירור גמור?

ב. בנוסף לכך הרב שלזינגר מודה שאי אפשר להסתמך על צבע וכדו' כי יש בתחום זה זיופים ושקרים רבים, אם כן, איך נדע שלא ערבבו במכולה אחת שיער משני מדינות שונות שאחת מהן היא הודו, מסתבר רק על ידי בדיקה מדוקדקת של כל הררי השערות, שערה אחר שערה, וכי ייתכן שהמשגיח בודק כך?

ג. כפי שהובא בתחקיר בשבוע שעבר, השיער לאחר שעובר תהליך עיבוד לא ניתן להבחין מה מקורו ואף לא את הצבע הראשוני שלו, והייצוא של השיער ההודי חלקו לא מעובד אך חלקו האחר מעובד בהחלט, ואם כן גם לדברי הרב שהוא 'מכיר מה זה שיער הודי ומה לא' איך יכולים המשגיחים בשטח לדעת מה מקור השיער?

ד. איך זה שמודיעים למפעל עוד לפני הביקורת שתערך בדיקה במפעל, הרי זה נותן לו את האפשרות להיערך אליה בהתאם?

ה. גם אם נאמר שהכל כשר ושיער שאיננו הודי נארז במפעל בחו"ל ונשלח לחנויות לממכר פאות, איך נדע שזה מה שנשלח מהמפעל ולא החליפו קרטונים בדרך? הלא בבשר אנו מצמידים פלומבה מיוחדת לכל חתיכה ובנוסף לכל קרטון, האם שמענו על שימוש בפלומבות למשלוחי שיער?

וכן ידוע שבשנת תשס"ה ע"פ בקשת מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א פסקו מרנן הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של שכונת רמת אלחנן והגאון הגדול רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א רב מערב ב"ב וגאב"ד בי"ד 'שערי הוראה' שצריך השגחה במקום הייצור ובלי זה אין לתת הכשר והנה, הדברים פשוטים מדבריו של המשגיח הנ"ל מפורשות שאין השגחה במקום הייצור! והדברים תמוהים.

וכן ידוע שבתקופה האחרונה עקב המודעות לנושא מתברר שדעת חשובי הפוסקים בדורנו שהמצב לא השתנה והוא כמו לפני 14 שנה וההכשר הקיים לא פותר את החשש החמור שיש תקרובת ע"ז בפאות נוכריות ומרן פוסק הדור רבינו יוסף שלום אלישיב זיע"א פסק שכל הפאות שאין בהם בירור גמור שהם לא מהודו דינם לשריפה א"כ גם היום ההכרעה למעשה קיימת כדבריו אז, שיש לבער כל עוד אין בירור גמור.

והקורא את הדברים הנ"ל רואה שהרב שלזינגר סותר את עצמו מיניה וביה, שהרי הוא מצהיר לאורך כל הריאיון שמרן הגרי"ש אלישיב זיע"א הורה להם בהוראה ברורה שאין להקל אפילו בספק ספיקא וצריך שיהיה בירור גמור שהשערות אינם מהודו ולאחר מכן אומר שאין לנו שום אפשרות לבדוק את השיער משעת הגזיזה וגם לא בודקים את כולו אלא רק בדיקה מדגמית וזה נעשה ע"פ הוראותיו של מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א.

בזמנו התפרסם מסמך משגרירות ישראל בהודו אשר נשלח לירושלים ע"פ בקשת אחד מהרבנים שליט"א, במסמך היו כתובים הנתונים הבאים:

ע"פ משרד המסחר ההודי בעניין כמות השיער שיצאה מהודו (המוכר במס, לבד מהשיער שלא מוכר במס – כנראה פי כמה) בשנת תשס"ג בלבד והנתונים כדלהלן:

א. שיער אדם לא מעובד סה"כ ייצוא 419 טון

ב. שיער אדם מעובד סה"כ ייצוא 1114 טון.

יוצא איפה כי כמות השיער (המוכר במס) שיצאה מהודו בשנה אחת הוא 1533 טון (שזה כ-4 טון ליום) וכידוע השיער היוצא מהודו 98% מקורו מהמקדשים של ע"ז, והנה כאשר נעשה חשבון כל טון הוא משקל של לפחות 2000 פאות, וכשנכפיל זאת ב-1533 מתקבל משקל של למעלה מ-3 מיליון פאות בשנה!

לסיכום,

שני ספקות יש לנו בנידון השיער האנושי ואף אחת מהן לא נפתרה על ידי ההשגחה, ספק ראשון לגבי השיער מהיכן מקורו – אין ולא תיתכן טכנית בדיקה מדוקדקת של שערה אחר שערה שאינה מהודו,

ספק שני בשלב הייצור האם נכנס שיער אחר למערך הייצור של המפעל או לא – גם כאן אין לנו השגחה צמודה בשלבי הייצור וא"כ מה הועילו חכמים בתקנתם?

והזעקה נשמעת מתחילת העולם ועד סופו, האם בגלל שיקול של כמות - שאם נעשה השגחה צמודה יהיו רק 30 פאות בחודש כשרות - נקל ראש באיסור תקרובת ע"ז החמור שהוא איסור תורה, אסור בהנאה, ועוברים עליו בשני לאוין?

האם צריך להתייחס לשיקול כספי בשעה שאנשים יכשלו בחבישת תקרובת ע"ז על ראשיהם?

איך אפשר לקחת את האחריות ההלכתית והמוסרית בדבר כ"כ חמור?

והשאלה עולה מאליה לציבור היקר, הרי המצב כרגע הוא לפחות בספק ואפילו וודאי שהשיער ההודי נמצא ומסתובב ומתפזר בכל פאות העולם, ואיך ניתן לסמוך בנושא כזה חמור של ע"ז על רמת כשרות כזו?! ■

בס"ד כ"ט באייר תשס"ה

בענין הפיאות שמקורן בהודו

הזות ונתבקשנו ע"י עטרת ראשנו מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, ובהסכמת בית הדין שנתן הכשר לשוב ולדון אודות ההכשר שניתן על פיאות שמקורן בהודו.

אחרי העיון בדבר הגענו למסקנא כי לחומר הענין של ע"ז יש מקום להחמיר ולא לתת הכשר אלא אם כן תיעשה השגחה במקום הייצור.

ועל"ז באנו על החתום

יצחק זילברשטיין

נתן זוכובסקי

שמואל אליעזר שטרן

הראיון המלא

לבקשת רבים הדפסנו שוב את הראיון המלא:

הרב פיש: זה הרב אברהם שלזינגר?

הרב שלזינגר: כן, שלום וברכה.

הרב פיש: השארתם לי הודעה שאתם רוצים להגיב על הפולמוס בקו בנושא של פאות אני מבין שאתה המנהל של הכשרות מטעם הגאון ר' מרדכי גרוס שליט"א בנושא הפאות.

הרב שלזינגר: נכון, נכון, נכון.

הרב פיש: בקו יש אנשים שהעלו נושא ויש קול קורא מטעם הבי"ד של ר' ניסים ששוב פעם חזרה הבעיה של ע"ז והם טוענים וכן אמר ר' שריאל רוזנברג שליט"א שהכשרות היא לא טובה או אין בכלל כשרות או שאי אפשר לעשות כשרות

ויש עוד טענה שהגאון ר' מרדכי גרוס סובר שאין בעיה מלכתחילה בנושא ורק נותן כשרות ואשמח לשמוע ממכם בקצרה תשובות ע"כ.

הרב שלזינגר: דבר ראשון אינני רוצה להתייחס לדברים שאמר פלוני או אלמוני כבודו במקומו מונח ואתייחס לגופם של דברים הרב גרוס תלמיד מובהק של הרב אלישיב והרב אלישיב פסק לאיסור והרב גרוס סובר שאין שום צד של היתר של היתר שבעולם להתיר גם בספקות אין צד להתיר שיער שיש חשש שהוא בא מהודו.

כשהתחיל העניין היינו אצל הרב וואזנר והוא אמר שיש פה דין של 'מאיס' ומכאן ואילך צריך להקפיד וא"א ללכת עם זה מכאן ואילך, ולא סבר שצריך לשרוף, אבל מכאן ואילך צריך להקפיד שאני ע"ז דמאיס, זה המילים שהוא אמר לנו אז

הרב אלישיב סבר שזה איסור גמור מספק כי השיער מגיע וודאי מבתי ע"ז וכל השיער ההודי שמגיע, שמתאים ליהודים, מגיע מבתי ע"ז. והפולמוס שהזכרת או אחרים שהרב אלישיב הקים את הוועדה אחרי שנה או שנתיים בגלל שהיו כאלו שטענו שלא הכל מגיע מבתי ע"ז ואנחנו יודעים בוודאות שהשיער שמתאים לפאות של יהודים מגיע מבתי ע"ז

לכן אפי' בספיקות ההכרעה אצלנו שגם בספק זה איסור אין צד להתיר שיער שיש ספק שהוא בא מבתי ע"ז עכשיו נתייחס להכשר עצמו.

הרב פיש: עכשיו הם טוענים איך אפשר לפקח משעת הגזיזה הרי יש כמות של שיער ומי אומר שלא זז השיער מפה לשם איך מפקחים משעת הגזיזה הרי אין משגיח בתוך בתי ע"ז.

הרב שלזינגר: הדברים האלו הובאו לפני הרב אלישיב והסברנו לו שאין דרך בעולם לפקח משעת הגזיזה אין דרך בעולם, פאה רגילה יכול להגיע מ-50 נשים, אין דרך בעולם לפקח משעת הגזיזה אבל גם באוכל אין השגחה מהקצירה, אנחנו למדנו היטב להבחין בשיער אנחנו יודעים להבחין בשיער ולמדנו להסתובב ולראות את המקומות מאיפה זה מגיע מאיזה מדינה זה מגיע אנחנו מכירים בענים עצומות מה זה שיער הודי ומה לא שיער הודי ונקבעו כללים ברורים.

לפני שבועיים הייתי בסין הלילה אני טס לספרד לבדוק את השיער ובעוד שבועיים אני טס לכמה מדינות באסיה ושבוע אחרי זה אני טס לדרום אמריקה, וכו' וכו'.

מברזיל אנחנו אוסרים לקנות כמה שנים ששם יש מרכז גדול של שיער הודי יש מקומות שאנו מגיעים בהפתעה ויש מקומות שאנו מודיעים להם קודם

הרב פיש: הם טוענים שלא ייתכן מציאותית להביא כזו כמות של שיער ממקום אחר?

הרב שלזינגר: זה לא נכון עובדתית הם לא יודעים את המציאות או שהם.. אני לא רוצה להגיד את ההמשך(?)

הרב פיש: חקרו ובדקו א"ז לא ייתכן להביא כמויות כאלו של שיער במחירים כאלו מאיפה יביאו א"ז?

הרב שלזינגר: הם לא דיברו איתנו, נכון שיש הרבה שיער הודי אבל יש מספיק שיער מעוד מקומות, אני מנוע לומר שמות של חברות, מגיע מאסיה מוייטנאם וכו' וכו' כמויות גדולות יש מפעלים בסין שאין בהם שיער הודי ויש מפעלים שיש להם שיער הודי, יש מספיק שיער בדרום אמריקה, יש שיער מאירופה, נכון יש מחסור גדול בשיער בהיר מחסור ענק

הם אומרים ששיער בהיר לא צריך הכשר ואנחנו אומרים שזה שקר וזה לא נכון כיון שהם צובעים כמויות עצומות של שיער בהיר, אנחנו בודקים שיער רק שהוא גולמי, וכל שיער בעולם יש לו ייחודיות שלו, מגע שונה, ריח שונה, ואני לא מתייחס למה שהם אומרים אלא למציאות,

מחר בבוקר אני נוסע לספרד ושם יש את החברה הכי גדולה באירופה שמשווקת שיער לציבור היהודי כולם קונים שם ואנחנו מפקחים שם ומגיעים פעם בהפתעה ובפעם שלא בהפתעה ולחברה הזאת יש שיער הודי וגם שיער לא הודי ויש הפרדה מוחלטת במפעל ואנו מגיעים ובודקים את הכל.

לכן אני אומר א"ז עכשיו אין לנו דרך בעולם לבדוק את כל השיער טכנית, אם אחד נוסע לדוגמא לניו גרז'י מקום מאושר ואין שם שיער הודי, הוא לא יכול תמיד להביא את השיער אלי לבדוק, אלא שולח את השיער ישר לסין, ושאני מגיע לסין אני בודק את השיער, לא תמיד אני יכול לבדוק את הכל."

הרב פיש: א"כ יש פה בעיה חמורה כי אתה אמרת שגם בספק ספיקא ההוראה לאסור ופה זה רק בדיקה של מדגם ופתע פה ופתע שם וזה עדיין בספק שיער של ע"ז מהודו.

הרב שלזינגר: במזון זה גם ככה, בודקים מדגמית.

הרב פיש: בע"ז זה חמור, ואיך עוזר בדיקה מדגמית?.

הרב שלזינגר: כך סוכם שנעשה ואמרנו את הדברים לפני הגרי"ש אלישיב היה בהתחלה שניסו לעשות השגחה צמודה, והיה יהודי שהיה חודש ימים בסין מה הוא הצליח לעשות 30 פאות בגלל שהתהליך של עשיית פאות הוא ארוך מאוד והדברים הובאו לפני הרב אלישיב בזמנו וכך הייתה הכרעת הפוסקים לעשות, וכך גם אנו עושים בבדיקת ירקות עליים ■

תשובה מאת ראב"ד העדה החרדית בירושלים הגאון הגדול הרב משה שטרנבוך שליט"א

חשש תקרובת ע"ז אינו חדש לגאון הרב משה שטרנבוך שליט"א, לאחר שבדק היטב את הנושא במשך תקופה ארוכה כתב הרב בספרו תשובות והנהגות (חלק ה סימן ר"ס) הכרעה מנומקת היטב בסוגיא זאת, שמעו ותחי נפשכם.

הנה בהודו, דתם העתיקה המכונה "הינדו" הינה ממש עבודה זרה כבימי קדם, ואחד מדרכי פולחנם לע"ז, הוא בהקרבת שערותיהם לאליל, על ידי שמגלחין שערותיהם לאליל. וזה סדר פולחנם, כי אצל ההינדים השער הוא החלק החשוב - הנעלה ביותר של האדם, ובפרט אצל הנשים ההינדיות ששער ראשן אינו רק ענין של יופי, אלא זהו גאוותן, ואינן מגלחות שערותיהן אלא בדרך הקרבה לאליל, ובדרך כלל, כאשר רוצה ההינדי לבקש בקשה רצינית מן האליל, נודר הוא שאם תתמלא בקשתו, יבוא לטירופטי - שהוא מקומו של האליל, ויקריב שם את שערו, ולהבליהם, רבבות נושעו ונושעים על ידי פולחן זה, ומאות מליונים ממש מאמינים באמונה טפילה זו, ובאופן ממוצע, מידי יום ביומו כ-25,000 איש מקריבים את שערותיהם לאליל הנמצא שם, (מתוך כ-50,000 איש שפוקדים את המקום), ואף שיודעים הם, שהשערות נמכרות לאחר מכן, אין זה מפריע להם, כי עיקר הפולחן הוא עצם התגלחת לאליל. ולכן לא איכפת להם מה יקרה אח"כ עם השערות, (ועי' רשב"א ע"ז נא: ד"ה ואותן).

ולפנים, הסתפקו עובדי האלילים בגילוח בלבד, ואח"כ זרקו השערות לאשפה, ורק בשנים האחרונות שנהיה ביקוש גדול לשוק השער, החלו מוכרים את שערות הנשים [לאחר המיון] לסוחרים ומשווקי שער עבור ייצור הפאות, שמיבאים אותם למזרח הרחוק, אירופה וארה"ב, וכפי הידוע, הנשים מטפחות שם מאוד את שערותיהן, ומידי ערב מושחות אותו בשמן קוקוס, ומועיל לטיב ויופי הפיאה נכרית, ומקום התיפלה הנ"ל מרויח מעסק זה של מכירת השערות מליוני דולרים בשנה.

השער נחשב תקרובת ע"ז

והנה הדין הוא שבגזיזת שערות לעבודה זרה, נאסרו השערות בהנאה מדין תקרובת עבודה זרה, וכמפורש בשו"ע (יו"ד סי' קל"ט סעיף ג') דאף בדבר שאין מקריבין ממנו בפנים, נאסר כשעשה ממנו כעין זביחה וכו', כיצד עבודה זרה שעובדים אותה בזה שמקשקשים לפניה במקל, ושיבר המקל לפניה, נאסר מפני ששבירת המקל דומה לזביחה. ומקורו מדברי הגמ' ע"ז (נא.). וכן פסקו הטור והרמב"ם והראב"ד, [ודלא כהרמב"ן והריטב"א], וה"נ חיתוך השערות הוא כעין זביחה וכשהדרך לעובדה בשער נאסר. וכן הוא להדיא במאירי (ע"ז נא ד"ה ספת) שכל חיתוך הוא תולדה דזביחה.

ומעתה, כיון שעיקר הפולחן הוא עצם מעשה התגלחת לאליל שזהו הקרבן לע"ז (ולכן אף שיודעים שמוכרים את השערות לא איכפת להן מכך וכמש"כ לעיל), א"כ כיון שעשה בחיתוך השערות את עיקר העבודה ע"כ הוו השערות תקרובת ע"ז ואסורין בהנאה וכמ"ש. ועוד, שכל שעושה מעשה לשם ע"ז אף כשאינו מעיקר הפולחן, חשיב תקרובת ע"ז, וכמבואר בגמ' ע"ז (נ"א) דבצירת פרכילי ענבים להביאם על מזבח ע"ז נאסר משעת בצירה, כיון שבצרן מתחילה לכך, וכמבואר ברשב"א (ד"ה ואותן) דכל שא"א להביא מן השוק, אלא צריך לבוצרן לשם ע"ז, או ללוש לשם ע"ז, אע"פ שעיקר הפולחן הוא בהבאה לפניה, מ"מ חשיב תקרובת ע"ז, ואף שהבצירה והלישה הוי מעשה לשמה גרידא, אפ"ה נאסר מדין תקרובת ע"ז, א"כ ה"ה במעשה הגילוח שעושה זאת לשם ע"ז.

נאסר גם אם הגילוח שלא בפני הע"ז

וגם בשוחט או גוזז שלא בפני עבודה זרה, פשיטא דנאסר מדין תקרובת עבודה זרה, וכמפורש בתוס' חולין (דף מ' ע"א ד"ה לפני), דאפילו לר' יהודה בן בתירה דס"ל דלא נאסר בניסוך היין אלא כשנתנסך בפני ע"ז, מ"מ בשחיטה מודה שנאסר גם שלא בפניה, וטעמא דמילתא, או כמבואר בחינוך (מצוה קי"א) דשאני שחיטה דהוי מעשה גדול גם שלא בפניה, משא"כ ניסוך היין לא הוי מעשה גדול אלא כשנתנסך בפניה. או כמבואר בספר "עבודת עבודה" (להגרש"ק) במס' ע"ז (נ"ט:) דשאני ניסוך, דאין הדרך לנסך אלא בפניה, ולכן ס"ל לריב"ב דאינו נאסר אלא בנתנסך לפניה, אבל בשחיטה דהדרך לשחוט גם שלא בפני ע"ז, נאסר גם בנשחט שלא בפניה, ע"ש.

ושני טעמים אלו שייכים כמו כן בגזיזה, כיון שדרך עבודתה בכך, והוי מעשה גדול, וק"ו דלחכמים דפליגי אר' יהודה ב"ב דודאי נאסר. וכן מפורש בחידושי הרשב"א (ע"ז נ"א), שבבצירה או לישה אף שלא בפני הע"ז, ג"כ נאסר מדין תקרובת ע"ז. וביותר מזה מבואר בגמ' (ע"ז נא:) בסוגיא דקלקלין, עי"ש תוד"ה אפילו, ובמהר"ם שם, ועי"ע חידושי הרשב"א שם, ובשו"ע סי' קל"ט (סעיף ה'), והדברים ברורים. ומלבד כל זה הרי מסתפרין במקום מיוחד, שעליו מתנוסס פסל גדול, ולכאורה נחשב בפניה ממש.

אין להתיר מצד שהמגלח מכוון לשם ממון

ומה שדנו להתיר, מצד שאף שהמתגלחים מתכוונים לשם ע"ז, מ"מ כוונת המגלח היא לשם ממון, הנה מלבד שאין הדבר נכון שהרי המגלח הוא בעצמו א' מהכת הטמאים ושייך לדתם, ומאמין באמונתם הטפילה, ובודאי נהנה כשמספרים לכבוד האליל ומתכוין לע"ז, הרי שגם במעשה הטיית הראש של המתגלח לעבודה זרה, נאסרים השערות מדין מסייע, כאילו היה מתגלח בעצמו, ואף שלפי הרבה מהפוסקים ס"ל דבכל התורה כולה [מלבד בפאות הראש] מסייע אין בו ממש, עי' נקודת הכסף (יו"ד ס' קצ"ח ס"כ), ומג"א (ריש סימן ש"מ), ומ"ב (שם ס"ק ג'), ובסי' שכ"ח (ס"ק י"א), ועי' מג"א סי' שכ"ח (ס"ק ט"ז), ומ"ב (שם ס"ק ס'), מ"מ לגבי עבודה זרה קי"ל, דאפילו שנים שוחטין, וא' מהם מסייע שאין בו ממש, ומתכוין לע"ז, נאסרת הבהמה מדין תקרובת, כמבואר ב"תבואות שור" (שמלה חדשה סי' ד' ס"ק ט"ו), וטעם הדבר, משום שבשוחט לע"ז, אפילו במעשה כל דהו נאסר, וכ"ש לפי שיטת הט"ז והחכ"צ (סי' פ"ב), דס"ל שגם בכל התורה כולה אמרינן, דגם בסיוע של הטיית הראש או הושטת אצבעו, הוי כעושה מעשה בעצמו ואסור, [ועי' חת"ס (סי' שכ"ח וסי' ש"מ) שנשאר בצ"ע אי קי"ל כהט"ז או כהנקה"כ].

נתינת השער לע"ז היא חלק מהפולחן

והנה, אפילו אם היינו אומרים גבי עבודת פעור, שאין הצואה נאסרת, כיון דהעבודה היא בעצם מעשה הניוול שפוער עצמו לפעור, והצואה היא רק תוצאה צדדית ואינה לע"ז, ולכן אינה נחשבת תקרובת, אבל הכא פשיטא דהשערות נאסרות, דהרי פולחן גזיזת השערות של ההינדים הוא במה שנותן מכבודו לאליל, ולא שהתגלחת נועדה לנוול את האדם המתגלח, אלא, שהתגלחת היא לתת שערו שזהו כבודו לאליל (אף שאין צורך אח"כ לאליל בשער עצמו וכמש"כ לעיל), ולכן הוי כקרבן לע"ז, שהרי מתחילה הם נודרים בעת צרה, שאם יוושעו יגלחו את השער לאליל, [ועבודת הפעור משמע בגמ' (סנהדרין ס"ד) וברמב"ם (פ"ב מהל' ע"ז ה"ה) ומפורש להדיא בריב"ש (סי' ק"י), וב"כסף משנה" שם, דדרך עבודתה בביזוי האליל, שכתב שם מי שעובד ומכוין לבזות, כיון שדרך עבודתה באותו ביזוי וכו', שעובדיה חושבין שהע"ז ההיא חושקת באותו בזוי, כדאמרינן בפסחים (קיא:) שרא דעניותא נביל שמיה, עכ"ל].

יש כאן נסיון של יצרא דע"ז רח"ל

והנה הגוים אדוקים מאוד בע"ז, ומוכנים למסור על כך את כספם זהבם ושערם, שבטוחים שאליל זה עוזר כשעושים פעולה מסוימת עבורו, וידוע שיצרא דע"ז תקיף מאד, ודומה להם כאילו רואים נפלאות ממש, ואצלינו זכינו שנתבטל יצרא דע"ז, אבל לא אצלם. ופלא הדבר שבחשש רחוק דטריפות חוששין ונמנעין, וכאן אף שזהו מהחמורות שבחמורות לא פורשים, ומחפשים איזו סברא קלושה להקל באיסור כ"כ חמור כי האי, ויתכן שבדור האחרון כבזמנינו, שב הקב"ה ומעורר לנסיון דעבודה זרה, וה' יעזור ונעמוד בו.

חיוב הבעל למחות, וצריך לברר מקור השער היטב

ובעיר הנדחת נהרגין גם נשים של העובדים אף שלא עבדו, עי' רמב"ם (פ"ד מה' ע"ז ה"ו) ובכס"מ שם, ושמעתי לפרש דבעבודה זרה קפיד קוב"ה על שהיה לה למחות, וכ"ש כאן שהבעל צריך למחות באשתו, ולמונעה מללבוש פאה עם ספק תקרובת ע"ז, ולא מועיל מה שאומר המוכר שהשער אצלם אינו מיובא מהודו, כיון שכך הטעו אותו, אלא צריך בירור יסודי ומקיף במקור, וכדין טריפות.

גודל חומרת האיסור – דאורייתא

כתב הרמב"ם (פ"ז ה"ב), תקרובת עבודה זרה אסור בהנאה, שנאמר "ולא תביא תועבה אל ביתך", וכל הנהנה לוקה שתיים, אחת, משום "ולא תביא תועבה אל ביתך", ואחת, משום "ולא ידבק בידך מאומה מן החרם", עכ"ל. וכן כתב בחינוך (מצוה קי"א ומצוה תכ"ט). אבל הרמב"ן (מצוה קצ"ב) חולק, וס"ל, דאיסור אכילה והנאה נלמד מקרא ד"פן תכרות ברית וכו' וקרא לך ואכלת מזבחו", עי"ש. וכן דעת הסמ"ג (לאוין מ"ה קמ"ח). וכל הראשונים כתבו דאיסורו מה"ת, מלבד התוס' ב"ק (עב:) שנסתפקו בזה.

חיוב להתבזות וליתן כל אשר לו

ובברכות (יט:) אמר רב יהודה אמר רב, המוצא כלאים בבגדו, פושטן אפילו בשוק, מ"ט, אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', ועי"ש דה"ה בכל ל"ת שבתורה, וע"ע בשו"ע יו"ד (סי' ש"ג ס"א) דגם ברואה כלאים על חבירו הדין כן. וביו"ד סי' קנ"ז (סעיף א' ברמ"א) כתב, דבכל לא תעשה שבתורה, אם יוכל להציל עצמו בכל אשר לו, צריך ליתן הכל ולא יעבור על ל"ת, וכן הוא ברמ"א (או"ח סימן תרנ"ו).

י"א דייהרג ואל יעבור!

בשו"ע יו"ד (סי' קנ"ה סעיף ב'), הביא ב' שיטות, אם איכא דין יהרג ואל יעבור באיסור הנאה דתקרובת ע"ז, וכתב הש"ך, דהסכמת הפוסקים כסברא הראשונה להקל, וכן נוטה דברי המחבר, אבל דעת א"ז הגר"א שם (סקי"ד), דגם בזה יהרג ואל יעבור כדין אביזרייהו דע"ז. והריב"ש (סי' רנ"ה) כתב, שגם באיסורי הנאה של סתם יינם דרבנן, אין מתרפאין בהן כלל, ודבריו הובאו ב"חכמת אדם" (כלל פ"ח), ומי יערב לבו להקל באיסור יהרג ואל יעבור!

איסור להחזיק בביתו

ומלבד איסור הנאה שיש בזה, אסור ג"כ להחזיקו בביתו לפי שיטת הרמב"ם והחינוך הנ"ל, דאיסור הנאה נלמד מקרא ד"לא תביא תועבה אל ביתך", וע"ע רש"י ע"ז (סד. ד"ה רבנן), דהמצוה ד"אבד תאבדון" הוא גם בתקרובת ע"ז כמו יין נסך, ע"ע קה"י בבא קמא (סוף סי' ג').

הנמנע מלאבד נחשב כעובד ע"ז

וראוי להביא בזה דברי קדוש ה' ה"אור החיים" הקדוש על הפסוק (שמות כ"ג - כ"ד) "לא תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם וגו' כי הרס תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם", שכ' ...ולהיות שרצה לצוותם על הריסתם ושברונם, לזה קדם לומר לא תשתחוה וגו', לומר, שאם לא הרס ולא שיבר, הנה הוא כעובד עבודה זרה, כי ה' תופס על המחשבה בעבודה זרה, וצריכין היכר לשלילת מחשבת ע"ז מלבם, ואין היכר אלא בשבר מצבותיהם, ואם לא יעשו כן, הרי הם כעובדי ע"ז עי"ש. ואע"פ דמשמעות הפסוק והאוה"ח משמע, דאיירי בשבירת ע"ז עצמה, מ"מ, בודאי שגם מי שנמנע מלאבד תקרובת ע"ז, יש בו נגיעה מהעבירה על הלאו דלא תשתחוה. וחיל ורעדה אחזתנו כשאין אנו מקיימין מצוה זאת. וכ"ש הנהנה מן התקרובת עבודה זרה.

חילול השם

וידועים דברי רבינו ה"חזון איש" זצ"ל (מועד סי' ל"ח) שהנהנה מדבר שנוצר בעבירה הוי חילול השם נורא מאוד, שמראה שאינו חס לכבוד שמים. ובודאי שערות אלו שנתגלחו לכבוד עבודה זרה, אשר אין לך מרידה גדולה בכבוד שמים גדול מזה, איך אפשר להנות ולהתייפות בזה, ובודאי חמור הרבה יותר, ממי שרק אינו מאבד ע"ז, שמבואר באוה"ח הק' דנחשב כעובד ע"ז, א"כ כ"ש הנהנה ממנה, ובפרט אנו שבארץ ישראל אשר נצטוינו בכניסה לא"י במצוה מיוחדת, לאבד ע"ז "ולשרש אחריה". וע"ע "צפנת פענח" שדייק ג"כ מסנהדרין (צ' ע"א), דבביטול מצות עשה דונתצתם מזבחותם ה"ז כעובד ע"ז ממש, ע"ש היטב, (ועי' תוי"ט ע"ז פ"ג מ"ח, דתקרובת ע"ז חמור מע"ז גופא, שמטמא באהל).

שריפה, אין לקבל עודף ממוכר פיאות

ועוד איכא כמה פרטי דינים שצריך ליזהר בהם כדי שלא יכשל באיסור הנאה מתקרובת ע"ז: א. מבואר בשו"ע (סי' קל"ג ס"א), דבאיסור הנאה של יין נסך, צריך לקבור אפרן לאחר שרפתן, כדי שלא יכשלו באיסור הנאה מהאפר. ב. גם דמי התקרובת אסורים בהנאה, דתקרובת עבודה זרה תופס דמיה כמבואר בשו"ע (סי' קל"ג ס"א) בדין יין נסך, וא"כ יש לחשוש שלא לקחת כסף מסוחרי הפאות, בין מהמוכרים ובין מהמעצבים, כיון שיש לחוש שמא נתערב בממונם חליפי תקרובת ע"ז דאסור בהנאה, ואם כן, אפילו כשרוכשים פאה סינטטית, יזהר לשלם בצ'יק או בדיוק כפי המחיר, שלא יכשל בקבלת העודף בחשש שנתפס עליהם איסור חליפי עבודה זרה.

קריאה נרגשת לבנות ישראל

ודע, שלפני יותר משלשים שנה הדפסתי בקונטרס "דת והלכה", בירור מקיף מחשש השערות מהודו, והבאתי שם שזה איסור גמור, אלא שכתבתי, שמן הראוי לבצע חקירה יסודית ומקיפה בנושא זה, וכיום, נתברר הדבר מהרבה מקורות מוסמכים, וגם שנתברר שהשערות מהודו הם מטיב מיוחד, ואפילו בקוריאה או סין שלא חסר להם שערות, ג"כ מייבאים מהודו ומערבים ממנו, היות ומשפר את טיב הפאה, ויש מאות סוגי פאות שמעורב בהם שער מהודו, והרי נתבאר חומר איסור זה, וע"כ יש להזהר בזה, וכמ"ש.

ונשי ישראל שזכו שהעידה עליהם התורה, שידם לא היתה במעל, ולא השתתפו בחטא העגל, ולא נתנו לכך נזמי הזהב, ודאי שגם לעת כזאת תעמוד להם צדקתם, ויקדשו שם שמים בעולם, ויפרסמו בכל העולם כי אנו עם ה' נאמנים אך ורק לה' ולתורתו, ועי"ז נזכה במהרה לראות בישועת ה', להעביר גילולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון, וכל הרשעה כולה כעשן תכלה, והיה ה' למלך על כל הארץ וגו'.

ומדברינו תצא הקריאה: בנות ישראל! הטהרו והחליפו שמלותיכם! שכרכן רב מאד!!! (ע"כ תש' ר"ס) ■

[תודות לרב יצחק י. מב"ב]

תשובות לטענות נפוצות

כל מה שרציתם לשאול ולא העזתם או שלא רציתם...

אני מבין שלא השתנה הרבה מאז שנת תשס"ד, שגדולי ישראל ובראשם מרן הגריש"א זצ"ל הכריעו לאסור, א"כ מדוע הנושא צץ עכשיו?

מה שאנו יודעים זה שבתקופה האחרונה בוצע תחקיר דוקומנטרי מיוחד שנערך בתכנית בחו"ל תחת השם Hair India (בעברית 'שיער הודי'), ושם הובאו דברים של מומחים לא יהודים מרחבי העולם אשר מספרים על הכמות העצומה של השיער ההודי ועל התרמיות הרבות בתחום זה ועל כך שאין אפשרות לוודא ב-100% ששיער איננו הודי. נציין שעדיין ניתן להאזין לתחקיר המלא בקו המידע הראשי 03-308-11-84 (שלוחה 2) או לקבל בדואר האלקטרוני חוברת עם כל הנתונים (יש לשלוח מייל לכתובת geulah5776@gmail.com).

ובאמת, לדינא, אין זה משנה כלל מתי הנושא עלה לדיון, על כל אחד ואחד מוטל החיוב לבדוק את הנושא לאשורו גם אם זה עלה לכותרות באיחור. הבדיקה צריכה להסתמך על ראיות ברורות וכמובן לא על סיפורים וחצאי אמיתויות.

אני מסודר, הרב שלי פסק שאין חשש תקרובת עבו"ז, ואם אשאל בבי"ד של מעלה, אוכל לענות הרב שלי התיר?

ובכן שאלה זו עדינה במיוחד וננסה לגעת בה עם כל הכבוד הראוי אולם היא נובעת מכמה טעויות.

הטעות הראשונה: עצם המחשבה שאנו נמנעים מלעבור עבירות בגלל עונשים וכדו' ואם יש אפשרות להתחמק מעונש אז נרוץ ונבצע את העבירות. שהרי כפי המבוא בספרים הק' כל חטא וחטא עושה צער גדול לאבינו שבשמים ומכל חטא נברא מלאך ומזיק שלא נכחד עד שלא נחזור בתשובה שלמה.

הטעות השנייה: רבים החושבים שכל רב שכונה או מו"צ הוצרך ללמוד טרם הכתרתו את כל חלקי התורה ויכול הוא לחוות דעה בכל נושא שבעולם. אולם אין זה נכון כלל וכלל ובפרט בעיקרי היהדות, שאם הרב מתיר לנו משהו שרוב ככל פוסקי הדור הכריעו לאסור אז או שהוא לא נכנס לעומק הנושא או שהוא סומך על דעת יחיד נגד הרוב שזה סותר להלכה מפורשת. ונצטט את דברי הרמ"א בחושן משפט "ולא יאמר האדם אפסוק כמי שארצה בדבר שיש בו מחלוקת ואם עושה כן הרי זה דין שקר...ואם הוא בהוראות איסור והיתר והוא דבר איסור דאורייתא ילך לחומרא...וכן אם היה יחיד נגד רבים הולכים אחר רבים בכל מקום..". [סי' כ"ה ב']

והדבר פשוט וברור לכל צורב שאין בדברינו פה אף לא נדנוד של זלזול כלפי גדול כזה או אחר ואדרבה, כתב היעב"ץ [שאלת יעב"ץ ח"א סו"ס ה'] "השלמים בחכמה אינן מקפידים על התופס עליהם, אדרבה מחזיקים טובה למי שיצילם מליפול ברשת השגיאה, שהיא פרוסה לרגלי כל החכמים.. ואמר החכם קבל אמת ממי שאמרו ואפילו קטן שבקטנים".

וכמו שכתב אדונינו הרא"ש "מי לנו גדול כרש"י זצ"ל, שהאיר את עיני הגולה בפירושיו, ונחלקו עליו בהרבה מקומות יוצאי ירכו, ר"ת ור"י ז"ל, וסתרו דבריו, כי תורת אמת היא, ואין מחניפין לשום אדם [כלל נ"ה סי' ט].

ועוד מצינו באגרות משה [ח"א סי' ס"ג] "ומיהו עיין בשאילת היעב"ץ...והעלה דבדבר הנוגע להוראה ודין, לא די שרשאי לחלוק על רבו אלא חובה ג"כ איכא שלא ישתוק מפני כבוד רבו, דכבוד התורה עדיף" ע"ש באריכות.

מדוע לא ראינו או שמענו פסק ברור מגדולי ישראל בנושא?

בעבר נשאלה שאלה זו לגבי נושא אחר בביתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, ותמיד הוא ענה "אני חושש שהציבור לא ישמע לי". וכאשר הוכיחו לו ממקרים אחרים שהציבור ציית ענה מרן בזה הלשון "כשרוצים שומעים וכשלא רוצים לא שומעים"...

ואין הכוונה שאף אחד לא ישמע אלא מכיוון שיש חלק גדול של אנשים שלא ישמעו כפי שההיסטוריה מוכיחה גם בתקופת 'הערוך השולחן' גדולי הדור זעקו על גילוי ראש ממש שהדבר אסור וכפי שהוא מעיד לא היה הדבר מועיל וממילא – אולי – מבינים גדולי הדורו שגם כאן לא כדאי להרעיש עולמות שהכישלון צפוי מראש.

מדוע רואים ושומעים על רבניות גדולות שעדיין הולכות בפאה ללא בדיקת חשש עבו"ז?

נתחיל בכלל חשוב אשר מלמדינו מרן החזון אי"ש זצוק"ל במכתב שהודפס בספרו [חלק אור"ח סוף סי' ט'] וז"ל: ואמנם חמורה היא ההלכה ולא ניתנה להיקבע על פי סיפורים, אלא העיקר העיון בגמרא ובפוסקים, ומסירת נפש להבין קושט דברי אמת.

וכאשר נשאל פעם החזו"א על ידי בן ישיבה אם נכון הדבר שאסור להשתמש בחשמל בשבת, אז מדוע דולק האור בבית מדרשו של המגיד הירושלמי מטעם העדה החרדית? ענה לו החזון איש "כשנוגע לדין מן הדינים אין להתחשב במה שרואים אצל אחרים [אפי' רב גדול] צריך לדעת מה כתוב בתורה" [פאר הדור חלק ב' עמ' פ"א] והדברים נפלאים.

האם יש לכם משהו נגד הגאון הגדול הרב מרדכי גרוס שליט"א?

חלילה וחס. אנו מכבדים ומוקירים את כל גדולי ישראל מכל החוגים הזרמים והעדות, חלק מכותבי הגליון אף נמנים בין תלמידיו ושומעי לקחו של הגאב"ד שליט"א מזה שנים רבות, בכל אופן, כך היא דרכה של תורה לברר בדרך ישרה בראיות ברורות עד שתצא האמת לאור. ובזה, אף תלמיד מובהק רשאי לחלוק על רבו וכמש"כ לעיל. ובמיוחד שכך גם הורו רוב ככל פוסקי ההלכה שליט"א.

אוקי, השתכנעתי, אבל מה לעשות שכולן עדיין הולכות עם פאה משיער טבעי, איך אפשר להיות שונה מכולם?

נקדים את דברי הרבינו יונה באגרת התשובה [אות מ"ה] וז"ל "האומר אקיים כל התורה כולה זולתי אחת מן המצוות לפי שלא לימדוני אבותי עליה.. או שאין נזהרין בה אנשי מקומי... האיש ההוא משומד. עיי"ש.

אחרי שהבנו שאין אפשרות טכנית להמשיך עם הפאות משיער טבעי כיון שהוא בחשש איסור חמור ביותר אין זה מעלה ומוריד כלל מה עושות שכנותינו או קרובות משפחתנו. וכי בגללן נכנס לספק עבירה של ג' עבירות החמורות? הרי כל רצוננו צריך להיות בלתי לה' לבדו.

הפאה שלנו עלתה פחות מ-3000 ₪, האם יש צורך לבדוק אותה?

בהחלט. ובימים האחרונים ממש שמענו מתושב בני ברק שהגיע אל הגאון הרב אליהו פוזן שליט"א ובידיו פאה בשווי 1000 ₪ אשר נרכשה באחד מסלוני הפאות שבבני ברק ושאלתו בפיו האם פאה זו יש בה חשש תקרובת ע"ז? לאחר בדיקה של כמה שניות ענה הרב מיד 'ודאי ודאי, סוג זה הינו ממש בחשש גדול שמקורו מהודו'.

נמצאנו למדים שגם פאות בשווי של 3000 שקלים ואף הרבה פחות מכך נמצאות בחשש תקרובת ע"ז.

הפאה שלנו בגוון בהיר (בלונדיני), האם יש בה חשש כלשהו?

כפי שהובא בתחקיר בשבוע שעבר (ותקציר ממנו נמצא בגליון זה בעמוד הראשי) ניתן להסיר תוך זמן קצר כל פיגמנט של צבע משיער, דבר שיגרום לו להיראות שיער בלונדיני. וא"כ גם אם רכשתם פאה בצבע בהיר יתכן מאוד ששיער זה תוצרת הודו וצבעו המקורי כהה אך ע"י תהליך עיבוד קיבל את צבעו הבהיר. הדברים הוכחו ע"י מומחים בתחום.

מדוע לא ניתן להכשיר פאות שנרכשו מאירופה הרי יש לנו כלל הלכתי 'כל דפריש מרובא פריש'?

לפי הנתונים שצויינו בתחקיר שכיום 98% מהשיער מקורו מהודו אולם מופץ ברחבי העולם תחת שמות שונים, אם כן לא שייך לומר כל דפריש מרובא פריש, הרי השיער האירופי מיעוט. והדברים פשוטים גם מסברא, כמה נשים בעולם המערבי תסכמנה לגלח את שיער ראשן לחלוטין? גם בשביל תשלום כספי זה דבר נדיר משא"כ בהודו זה פולחן מצוי מאוד.

וגם אם מצאנו מקום שניתן לומר עליו שהרוב באותו מקום איננו מהודו, על כך השיב מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ועוד שאין בנידון שלנו את הכלל של כל דפריש, שהרי זה קבוע, וכל קבוע כמחצה על מחצה. (ראו מסגרת למטה)

[תודות לרב א.ז. מי-ם וכן לרב י.ע. מביתר]

האם יצא עלון בשבוע הבא? זה תלוי בך! עלות הדפסת 500 גליונות - 152 ש"ח. 1000 גליונות - 304 ש"ח.
תרמו עכשיו ואנו נפיץ לזכותכם **ללא תשלום** פנו אלינו: MsamerSehar@gmail.com

חשוב שתדעו

קוי מידע בנושא חשש תקרובת עבו"ז בפאות

קו מידע ראשי 03-308-11-84

קו מידע – הרב י. פיש 02-580-580-1

שלוחה 132 : ראיונות ועיקרי הפרטים

שלוחה 156 : פולמוסים ועדכונים שוטפים

קו מידע : הרב יצחק י. 077-22-634-18

פסק הלכה מאת מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א

שוב נביא כאן את העדות ששמענו מאת הרה"ג הרב י.ב. שליט"א ממודיעין עלית אשר נכנס בקודש פנימה אל מרן שליט"א.

"היום יום שני י"ז חשון תשע"ח זכיתי להיכנס למרן שליט"א, במקום נכחו כמה תלמידי חכמים מפורסמים כגון הרב שלמה לוינשטיין שליט"א ועוד,

שאלתי את מרן כיון שיצא מכתב מבי"ד של מרן הרב קרליץ שיש בעיה בשיער של הפיאות כיום רצינו לדעת הלכה למעשה האם יש לשרוף את הפיאות או שאפשר לסמוך על כך שאולי זה רק ספק, הראתי לו את מכתב הרבנים הגאונים שליט"א ומיד מרן ענה ודאי! אם יש אפילו רק ספק ספיקא אי אפשר ללבוש את הפיאות כמו שפסק מרן הרב אלישיב זצוק"ל ויש לשורפם"

(ניתן לשמוע את דברי הרב י.ב. שליט"א בקו המידע של הרב פיש)

רשימה חלקית של מורי הוראה הפוסקים הלכה למעשה שיש חשש תקרובת ע"ז בלבישת פאות משיער טבעי (לפי סדר א-ב):

הגאון רבי עזריאל אוירבך שליט"א

הגאון רבי שמואל אוירבך שליט"א

הגאון רבי נתן בן סניור שליט"א

הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א

הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א

הגאון רבי חיים מאיר הלוי וואזנר שליט"א

הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

הגאון רבי יהודה סילמן שליט"א

הגאון רבי אליהו פוזן שליט"א

הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א

הגאון רבי נתן קופשיץ שליט"א

הגאון רבי שבח צבי רוזנבלט שליט"א

הגאון רבי שריאל רוזנברג שליט"א

הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א

הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

ועוד מחשובי הפוסקים כיום.

תשובת הגרי"ש אלישיב זצ"ל

בנידון פאות שלא נודע מקורם אם הוא מהודו או לא, גם אם רוב פאות בעולם אינו מהודו, אין לסמוך על הרוב כיון שאומרים כל קבוע כמחצה על מחצה.

"הנה לפי שמסרו לי שבאו מסמך משלטונות הודו ש־75 אחוז השערות המובאות מהודו מאלו שנתגלחו בבית ע"ז שלהם,

גם אם זה להיפך דין קבוע להם

כמ"ש בשו"ת דברי חיים ח"ב סי' נ"ז וכו'."

קובץ תשובות ח"ג

תשובת הגר"מ שטרנבוך שליט"א

בנידון פאות שלא נודע מקורם אם הוא מהודו או לא, גם אם רוב פאות בעולם אינו מהודו, אין לסמוך על הרוב כיון שאומרים כל קבוע כמחצה על מחצה.

"שגם הסומכים על פאות שבאות ממדינות שלדעתם רוב השער שמגיע לשם אינו מהודו ואמרינן כל דפריש מובא פריש,

ואני תמה, האם גם בחשש איסור טריפות נסמוך לומר שהבשר הגיע מרוב החנויות אף שמצוי מיעוט טריפה,

והלא ישראל עם קדוש מתרחקים מכל חשש אסור וכ"ש בע"ז." (תשובות והנהגות ח"ה סי' רס"א)

ובתשובה שפירסם בקובץ אור ישראל (נ"ה) התבטא על טענה זו

"והוא טעות גמור".

מתוך פסק הלכה שהתפרסם לאחרונה

"וכבר התברר בזמנם שבתעשיית השיער בעולם מצוי ריבוי גדול מאוד של שיער אדם שמקורו ממאות מקדשי עבודה זרה בהודו, וקשה ביותר לברר מקור השיער שבשווקים.

על כן אסרו רבותינו כל שיער שאין בירור גמור מהיכן הוא מגיע וכו'

וחייבים ע"פ הלכה שיהיה פיקוח צמוד של משגיחים יהודים יראי שמים משעת גזיזתו ועד סוף, דבר שאינו אפשרי כלל.

חיים מאיר הלוי ואזנר   יהודא סילמן   שריאל רוזנברג

שמעון בעדני   משה מרדכי קרפ

עיצוב גרפי ועימוד: א. ונה - תובנה 052-7650984